1850. N°. 149.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 9 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 8 December.

Z. M. de Koning heeft voor eenige exemplaren ingeteekend op de uitmuntende Kaart van deze Stad, vervaardigd door den Heer W. J. van Campen.

— Blijkens daarvan bij de Policie gedane aangifte, is in den avond van den 5den dezer maand in twee verschillende winkels een valsche gulden uitgegeven, van het jaartal 1845 en 1848. Beide zijn door blaauwe kleur en grofheid kenbaar, terwijl zij het randschrift missen. Wij achten het wenschelijk dat een ieder ten deze naauwkeurig toezig ten einde zich niet alleen voor schade vrij te waren, maar de uitgevers te ontdekken en aan de policie op te geven, waardoor alleen mogelijkheid tot verdere ontdekking bestaat.

— *De Nederlander* berigt, dat bij de Afgescheidenen het voornemen bestaat tot het oprigten eener Theologische School; aan welke onder anderen de Heeren Brummelkamp en van Houten zullen werkzaam zijn, en tot dit oogmerk eenige hunner zich vereenigd hebben tot een zedelijk ligchaam, onder den naam van: *Het Christelijk Gereformeerde Seminarie, gevestigd te Amsterdam;* waartoe reeds een gebouw is aangekocht.

— Te Scheveningen heeft de gezamentlijke vangst van steurharing beloopen 1,080,000 stuks, over welk bedrag men zeer te vreden is; dit is minder het geval met de verschvisscherij. De Kabeljaauw en Schelvisch schijnt zich thans bij de Friesche kust op te houden.

— De Prov. Staten van Utrecht hebben het voorstel des Ministers van Binnenl. Zaken, om de bijdrage van *f* 5000 voor de Hoogeschool (als zijnde die instelling van geen regtstreeks Provinciaal belang), van de prov. begrooting te doen wegblijven, wanneer die post door den Minister op de Rijksbegrooting zal worden gebragt, met 30 tegen 5 stemmen verworpen.

— De *Indiër* bevat het volgende: De onderhandelingen van den nieuwen resident van Banka, de Heer Severein Haesebroek, met het inlandsche hoofd Amir hebben den vrede niet ten gevolge gehad, zoodat besloten is Amir met geweld ten onder te brengen. Reeds is met Z. M. Stoomschip Bromo eene kompagnie Afrikaansche soldaten derwaarts gezonden.

De Heer Dr. J. H. Groockewit is door de Indische regering belast met eene zending naar het eiland Billiton, ten einde een geologisch onderzoek in te stellen naar het daar aanwezige tin.

Betreffende de onlusten in de Lampong-distrikten wordt berigt, dat de Kapitein Juch, burgerlijke en militaire gezaghebber aldaar, versterking van troepen had gevraagd, die hem echter nog niet is kunnen verstrekt worden.

De Hertog van Saksen-Weimar is den 21sten Sept. van zijne inspectie over Java teruggekeerd. Te Socrakarta was hem eene ernstige ziekte overvallen waarvan hij echter geheel hersteld is.

's GRAVENHAGE, 6 December.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal is bijeengeroepen, om te vergaderen op Donderdag, den 12den dezer.

— In de zitting van de Tweede Kamer van heden is ingekomen eene nota van wijzigingen en aanvulling van het Vde Hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1851.

Het wets-ontwerp, betrekkelijk dadingen in domaniale zaken is, met algemeene stemmen, aangenomen. Dat tot verlenging van den termijn tot invoering van postzegels met 47 tegen 13 stemmen, en die houdende naturalisatie van eenige inwoners van vreemden oorsprong met algemeene stemmen.

— Vervolg van Hoofdstuk III, *Depart. van Buitenl. Zaken*, der memorie van beantwoording op de aanmerkingen der Tweede Kamer op de begrooting over 1851. (*Zie* N°. 148.)

§ 38. De bedoelde buitengewone en officiele representatie vloeit uit den aard van de betrekking van den Minister van Buitenl. Zaken voort en wordt door het algemeen aangenomen gebruik bevestigd. De billijkheid vordert, dat hij daarvoor ten minste schadeloos wordt gesteld, of door eene buitengewone toelage of door eene hoogere bezoldiging. Enkele hier of daar bestaande uitzonderingen schijnen geenen voldoenden grond op te leveren, om van dit, ook hier te lande steeds gevolgd, beginsel thans af te wijken.

In 1815—1823 bedroeg deze schadeloosstelling *f* 20,000, in 1824 en vervolgens *f* 10,000, en sedert 1841 het tegenwoordig cijfer van *f* 6000.

Hoofdstuk IV, *Depart. van Justitie*. § 55. De Minister van Justitie is in niets achterlijk geweest, en moet daarom de aan hem gerigte afkeuring van zich werpen. De wets-ontwerpen, tot zijn depart. behoorende, waarvan in de troonrede melding is gedaan, en daaronder met name de wet op de nieuwe regterlijke inrigting, zijn alle door hem afgewerkt, en zullen, na door den Raad van State te zijn onderzocht, aan de Tweede Kamer worden ingezonden.

Van het belang der spoedige tot stand brenging eener nieuwe regterlijke inrigting is hij meer dan iemand doordrongen, maar, daar het onmogelijk is, bij de aanwezigheid van zoo vele onderwerpen, waarin voorziening wenschelijk is, aan alle den eersten rang te geven, had eene meer billijke beoordeeling gewacht mogen worden.

De Minister kan natuurlijk niet verhinderen, dat de leden die aan hem slechts eene crediet-wet willen toestaan, daartoe het voorstel doen; hij kan even zoomin verhinderen dat de Kamer zoodanig voorstel aanneme, maar hij heeft volkomen in zijne magt en bezit, met het bewustzijn van trouwe pligtsvervulling, genoegzaam gevoel van eigenwaarde om de uitvoering van zoodanig mandaat des wantrouwens aan anderen over te laten.

§ 57. De herziening van het Wetboek van Strafregt is een dier onderwerpen, waarvan het wenschelijke, maar tevens het veelomvattende door niemand der zake kundig ontkend wordt. De Regering heeft liever verkozen daaromtrent voor alsnog het stilzwijgen te bewaren, dan zich tot het vermoedelijk niet bereikbare te verbinden.

§ 58. De openbare uitgave van den belangrijken arbeid der Commissie betrekkelijk de wetten van Franschen en anderen oorsprong heeft mede voornamelijk ten doel gehad, om de kennisneming dergenen uit te lokken, die door hunne ambtsbemoeijingen of studien in staat zijn gesteld, de volledigheid van dien arbeid in de bijzonderheden te beoordeelen.

De uitkomst dier kennisneming moet ten minste gedurende eenigen tijd worden afgewacht; zoodra men vertrouwt daaromtrent voldoende te zijn ingelicht, zal de Regering, wier taak ten deze door de voortreffelijke voorbereiding der Commissie uitermate is verligt, de noodig geachte voordragten aan de wetgevende doen.

§ 59. Het tweede deel van gemelden arbeid is reeds ter Lands-drukkerij; de moeijelijkheid, aan het zetten van alle tabelwerk verbonden, de bekrompenheid der daartoe voorhandene middelen, en de opeenhooping van veelsoortig werk bij de Lands-drukkerij, maken het onmogelijk het tijdstip der aflevering te verhaasten of te bepalen.

§ 63. De oordeelvelling van vele leden ten aanzien van het te groot aantal ambtenaren bij het Depart. van Justitie in dienst, bewijst dat men niet bekend is met alles wat tot de bemoeijingen van dit depart. behoort.

1°. In de uitgebreide comptabiliteit, die vooral bij de justitie-kosten in geringe kleinigheden moet afdalen en gestadige werkzaamheid vordert; het personeel der regterlijke ambtenaren, enz. 2°. Notariaat, dispensatien en regtsquaestien van allerlei aard, waaromtrent hetzij andere departementen van algemeen bestuur, hetzij onderhoorige ambtenaren de voorlichting van het departem. vragen. 3°. Politiewezen in zijnen ruimsten omvang. 4°. administratie en toezigt der gevangenissen, en 5°. Wetgeving.

§ 65. De bepalingen der wet van den 26sten Mei 1849 (*Staatsbl.* n°. 21) worden in ieder geval, dat de dienst der justitie de vervulling eener opengevallene betrekking bij de provinciale geregtshoven en arrondissements-regtbanken niet gebiedend noodzakelijk maakt, met de meeste naauwgezetheid opgevolgd en nageleefd.

§ 68. Men heeft het reeds vroeger erkend, en het wordt thans op nieuw herhaald, dat de uitbreiding van het wapen der marechaussée in meer dan één opzigt allezins wenschelijk is te achten, doch om die uitbreiding voor het geheele Rijk tot stand te brengen, zoude men in de verpligting vervallen eener uitgave van minstens *f* 700,000 's jaars, waartegen geene andere besparing zou kunnen worden overgesteld, dan de jaarwedden der geregtsdienaren, ten bedrage van *f* 104,272. Eene andere vraag is het echter of niet enkel voor de dienst langs de oostelijke grenzen van het Rijk, de sterkte van het tegenwoordig corps der marechaussée zou zijn te vermeerderen, en die vraag maakt reeds sedert eenigen tijd een onderwerp van ernstige overweging uit.

§ 71. De behoefte tot herziening onzer militaire wetgeving is sedert lang gevoeld, en wordt door niemand wedersproken. Daarenboven is, volgens de juiste opmerking van sommige leden, de daarstelling van een nieuw militair

strafwetboek zoozeer afhankelijk van de tot stand brenging van een algemeen wetboek van strafregt, dat het oogenblik nog niet kan worden vooruitgezien, waarop die arbeid zal kunnen worden ondernomen.

De opheffing van het Hoog Militair Geregtshof zou wel in naam kunnen geschieden, maar, zonder volkomen stilstand in het geheele raderwerk te veroorzaken, zou het terstond door een ander collegie moeten vervangen worden.

Bij § 78 verdedigt zich de Minister tegen de aanmerkingen omtrent zijne handelwijze ten opzigte der Cellulaire gevangenissen; hij achtte zich onbevoegd tot de cellulaire plaatsing van veroordeelden, behalve op eigen verzoek.

Van waar nu de leden der Kamer eene met de waarheid volkomen strijdende wetenschap hebben kunnen putten, en hoe zij daarop almede een zoo geheel onverdiend verwijt tegen den Minister van Justitie hebben kunnen bouwen, mag inderdaad regtmatige bevreemding wekken.

Het reglement zelf wordt hier overgelegd.

Verder worden in § 79 en volgg. uitgewerkte ophelderingen omtrent het beheer der gevangenissen gegeven.

Hoofdstuk V. *Depart. van Binnenl. Zaken.* § 91. Vele leden beklagen zich, »dat de reorganisatie van het Depart. van Binnenl. Zaken, bij de nota van November 1849 zoo bepaald toegezegd, geheel achterwege is gebleven." Die leden worden verzocht te letten *en* op hetgeen toen werd gezegd *en* op hetgeen is gedaan.

Er werd gezegd, dat de veranderingen, voor welke de begrooting van het Depart. van Binnenl. Zaken vatbaar scheen, grootendeels afhankelijk waren van veranderingen der *inrigting*, *hetzij* van het Departement zelf, *hetzij* van de onderscheidene takken van bestuur aan het Departement ondergeschikt. Er is dus geene reorganisatie van het Departement *zoo bepaald*, veelmin binnen eenige maanden, *toegezegd.*

Intusschen heeft de Minister ernstig en aanhoudend onderzocht, welke hervorming zijn Departement zou kunnen en behooren te ondergaan. En wat is nu, ten gevolge van dat onderzoek, in de kleine tijdruimte die van het jaar overig bleef, aanvankelijk verrigt? De posten van een afzonderlijken Opperhoutvester, van Inspecteur van de jagt, van Adviseur voor het onderwijs zijn afgeschaft; behalve de personen, welke die bekleedden, zijn ontslagen één Referendaris, één Commies en vier Adjunct-Commiesen. Daarentegen zijn er twee nieuwe afdeelingen, eene voor de zaken van Landbouw en Nijverheid, eene andere voor die der Medische Politie, ingesteld; terwijl de Opperhoutvesterij, als zelfstandige administratie is opgeheven, en, na zooveel de wet op de jagt en visscherij toeliet, te zijn veranderd, als afdeeling onder het Departement gebragt.

Het personeel is met drie Referendarissen en twee Adjunct-Commiesen aangevuld.

Hiermede gelooft de Minister geenszins *alles* te hebben gedaan; maar men moet niet *alles* in één jaar willen volbrengen; dit toch is onmogelijk. Met weinig middelen veel te doen, blijft zijn gestadige toeleg; maar de voorwaarden om het stelsel, dat vereenvoudiging van middelen met vergrooting van kracht en uitkomst paart, te verwezenlijken, zijn niet met éénen slag bereikbaar.

Wat aangaat de reorganisatie van verschillende takken van bestuur, onder het Departement ressorterende, deze zullen het gevolg moeten zijn van nieuwe wetten. De Regering was dus niet bij magte daarnaar hare begrooting in te rigten.

§ 92. »Eenige leden meenen door berekeningen te kunnen aantoonen, dat, wanneer men van het eindcijfer van dit hoofdstuk de som voor buitengewone openbare werken en wat verder hier in aanmerking komt aftrekt, de thans aangevraagde uitgevraagde uitgaven de voor 1850 toegestane nog eenigermate overtreffen."

De Regering heeft zich, na naauwkeurig onderzoek, van de wezenlijke behoefte voor elk onderwerp trachten te verzekeren, en begrepen die som op de begrooting te moeten brengen zonder te vragen, welk daardoor het eindcijfer van het hoofdstuk zou worden, en niet schromen méér te vragen waar, volgens haar inzien, méér noodig is. Bezuiniging, waarbij de wezenlijke eischen van de dienst lijden, is geene zuinigheid, maar schade. Aan den anderen kant zal zij bijzonder gaarne opmerkzaam worden gemaakt op elke bepaalde uitgaaf die inderdaad zou kunnen worden verminderd; en genegen zijn tot die vermindering de hand te bieden.

§ 93. »Onderscheidene leden hebben alverder de aanmerking niet kunnen terughouden, dat ook van de zijde van het Departement van Binnenlandsche Zaken niet *al* de wets-voordragten geleverd zijn, die men regt had te gemoet te zien, en dat inzonderheid ook voor zooveel dat Departement betreft, aan het voorschrift van het 5de additionnele artikel der Grondwet geen volledige uitvoering is gegeven."

Niemand kan meer, dan de Minister zelf, wenschen, dat hij de *geheele* taak van wetgeving, die op zijn Departement rust, binnen één jaar had kunnen voltooijen. Maar hij heeft ondervonden hetgeen ieder, die aan het werk gaat, zal ondervinden, dat éene werkzaamheid de andere uitsluit. Met alles te gelijk te aanvaarden, zou men slechts verwarring stichten en niets ten einde brengen. Er is tusschen de leden, welke de opmerking in het midden bragten, en den Minister, denkelijk geen verschil ten aanzien van het doel: de meest spoedige regeling van zoo menigen tak van staatsregt en bestuur. Doch het verschil bestaat ten aanzien van den weg, dien men moet afleggen. De Minister, welke moet voorbereiden, welke dien langen weg schrede voor schrede moet bewandelen, voldoet niet aan het ongeduld van hen, die, zonder berekening van den afstand, gedachte en oog uitsluitend op het eindperk vestigen.

Men gelieve hierbij in aanmerking te nemen, dat aan het Departement van Binnenl. Zaken slechts een zeer matig deel van den tijd tot het voorbereiden en ontwerpen van wetten kan worden besteed. Verre de meeste zaken, bij dat departement te verrigten, en wel zóó dat zij geene achterstelling bij eenig wets-ontwerp, hoe dringend ook, gedoogen, zijn van eenen aard, dat zij niet tot algemeene bekendheid komen, en dus in de schaal, waarvan men zich ter schatting bedient, niet worden medegewogen.

§§ 94—96. »Over het algemeen acht men de kosten van het Departement te hoog opgevoerd, en kan zich niet voorstellen, dat niet nog vermindering in het personeel denkbaar ware, terwijl men daarenboven besparing in de huishoudelijke uitgaven van het Departement, die almede te zamen eene aanzienlijke som bedragen, voor allezins mogelijk houdt. Als een bewijs dat ook in deze afdeeling hier en daar neiging tot verhooging der Staatsuitgaven doorstraalt, voerde men aan, dat de post voor schrijfloonen, die op de begrooting van 1850 *f* 1,504 bedroeg, thans tot *f* 4,054 is opgevoerd. Men wenscht te weten, waaraan die vermeerdering toe te schrijven zij."

Van de som van *f* 4,054 voor Schrijfloonen uitgetrokken, is, even als voor 1850, een bedrag van *f* 1,504 bestemd tot de bestrijding van buitengewone schrijfloonen voor de algemeene Secretarie van het Departement, de overblijvende *f* 2,550 is benoodigd tot belooning van personen, tijdelijk, zonder aanstelling, in dienst genomen voor de bearbeiding van de opgaven betrekkelijk de uitkomsten van de jongste tienjarige volkstelling.

Dit werk is van grooten omvang; getrokken uit 70,000 registers, worden de uitkomsten overgebragt op staten die 74 kolommen bevatten. Zoodanige arbeid vordert zeer langzaam, en wilde men den afloop niet te zeer vertragen, dan werd het tijdelijk in dienst nemen van personeel onvermijdelijk.

Eene nieuwe jagtwet is sedert geruimen tijd ontworpen, maar bij den drang van andere bezigheden in de portefeuille gebleven.

§ 110. Eene politie-wet voor de spoorwegen is ontworpen en met eene uitvoerige memorie van toelichting aan de besturen der beide hier te lande aanwezige spoorweg-maatschappijen gezonden, wier advies wordt ingewacht.

§ 111. De Regering heeft hare aandacht bijzonder gevestigd op het nieuwe middel van gemeenschap, dat ten gevolge der uitvinding van de electro-magnetische telegraaph in werking is gekomen.

Door den Minister is 13 April ll. eene Commissie van drie zaakkundigen over dit onderwerp geraadpleegd. Haar uitvoerig rapport is tot grondslag gelegd voor de verdere behandeling van dit belangrijk onderwerp. Tot de te nemen maatregelen zal de medewerking der Staten-Generaal, met kenbaarmaking van den geheelen loop van het onderzoek, worden ingeroepen.

§ 113. Het dringende der rivier-verbetering is sedert lang erkend, en het doet der Regering daarom te meer leed, dat vele leden bezwaar zien in den vorm, onder welken thans de voor dit doel benoodigde gelden worden aangevraagd. Het Gouvernement is verpligt daarop met ernst aan te dringen; de noodzakelijke verbetering der hoofdrivieren duldt, zijns inziens, geen langer uitstel.

Het noodlottige jaar 1809 gaf aan Lodewijk Napoleon aanleiding tot het benoemen eener Commissie onder de benaming van »Comité central du Waterstaat," aan welke de gewigtige taak werd opgedragen het beste plan te beramen om het Koningrijk het spoedigst van alle gevaar van overstrooming te bevrijden.

De ongelukken van 1820 gaven wederom aanleiding tot het benoemen eener Staats-Commissie tot onderzoek der beste rivier-afleidingen.

Onder dagteekening van 13 September 1825 bragt deze Commissie een allerbelangrijkst rapport uit, dat in 1827 ter Lands-drukkerij, met een uitgebreiden atlas, algemeen verkrijgbaar werd gesteld en aan de beoordeeling van het publiek onderworpen.

Dit was niet vruchteloos; een aantal adressen en memoriën werden aan de Regering ingediend. Bekwame mannen gaven hunne denkbeelden en bedenkingen in druk uit.

Aan eene nieuwe Staats-Commissie werd bij besluit van 7 Julij 1828 de taak opgedragen, uit den bovengenoemden schat datgene uit te kiezen, wat naar hare meening tot heil van het Vaderland zou strekken, en tot uitvoering moest worden gebragt.

Verschillende omstandigheden waren oorzaak, dat van die Commissie alleen een voorloopig goedgekeurd ontwerp van een rapport bij de Regering is ingekomen. Het is dit rapport, dat aan de twee inspecteurs tot leiddraad heeft verstrekt bij de voorstellen die zij hebben gedaan, en wordt onder lit. *N* medegedeeld. Het is nu tot het standpunt gebragt, dat verdere onderzoekingen of Commissiën bezwaarlijk meerder licht over de zaak kunnen verspreiden, en de tijd van handelen is reeds sinds te lang gekomen, dan dat men nog meer tijd met uitstel zou mogen verliezen.

De Regering vindt zich om al deze redenen verpligt, het gevoelen te bestrijden van hen, die nieuwe en uit den aard der zaak zeer langdurige raadplegingen wenschen uit te lokken. Even als in 1809, als in 1821, als in 1828, zoude uitstel tot afstel leiden. Het Gouvernement mag daartoe de hand niet leenen.

Na deze voorafgaande opmerking worden de geopperde bezwaren toegelicht of wedergelegd.

Omtrent de afschaffing van tollen op de groote wegen die te weinig opbrengen om te worden behouden, zal de Regering een onderzoek doen instellen, en zal zij tevens in ernstige overweging kunnen nemen, of eene geheele afschaffing van de tollen op de wegen of eene vermindering van het tarief raadzaam is. Er is meermalen beweerd, dat de kosten van perceptie der tolgelden, die welligt 50 pCt. van de opbrengst verslinden, deze belasting te

drukkend voor de ontwikkeling van landbouw en nijverheid maken, om niet door eene andere belasting te worden vervangen. De Regering houdt hare aandacht op dit onderwerp gevestigd.

§ 130. Het hier geuite min gunstig oordeel over de jongste inrigting van het zoogenaamd staats-examen zou wel eens kunnen worden gewijzigd na kennisneming van het dezer dagen bij de Regering ingekomen verslag van de Commissie die dat examen dit jaar heeft afgenomen; een stuk dat weldra bekend zal worden gemaakt. Daaruit toch zal blijken, dat de genomen proef, bestemd om, bij eene vrije toelating tot de Hoogescholen, met den toestand van het onderwijs op de onderscheidene Latijnsche scholen, Gymnasien enz. bekend te worden, door meer dan één bevoegd beoordeelaar wordt geacht het doel, zooveel dit een eersten keer mogelijk was, te hebben getroffen.

(Vervolg in een volg. nomm.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS 2 December.

In de zitting van de Wetgevende Kamer van heden is het door den Minister van Oorlog aangevraagd crediet van 8½ millioen, wegens de wapening van 40,000 man, met 466 tegen 213 stemmen aangenomen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 4 December.

Gisteren waren de beraadslagingen over het antwoord op de troonrede begonnen. De oorlogzuchtige stemming der Kamers waartegen de Minister Manteuffel zich vergeefs aankantte, zeggende dat zijn geweten hem toeriep, geen oorlog; dat een veldtogt van een jaar het land wel 60,000 man zou kosten, en dat zij toch moesten toezien, wat zij deden. Na vrij heftige beraadslagingen werd besloten, dat men de ontwerpen van antwoord aan de Commissie zou terugzenden, die daarop terstond een nieuw ontwerp had vastgesteld, waarbij de overeenkomst van Olmütz werd afgekeurd; welk ontwerp echter niet behandeld is, vermits de Koning de zittingen der beide Kamers tot 3 Januarij heeft geschorst.

Het verschiet is dus weder eenigzins duisterder voor den vrede, waarbij nog komt dat het Wurtembergsche leger mede orde heeft gekregen om zich marschvaardig te houden.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Publiek:

Den 7den December de Heer G. P. Rijk, van Amsterdam, in de Geneeskunde, na verdediging zijner Dissertatie, sistens quaedam: *de Haemorrhagiis.*

Dienzelfden dag de Heer H. G. H. Groenewegen, van Harlingen, in de Geneeskunde, na verdediging van zijn Specimen, sistens: *Nonnullas Observationes de usu Spermoediae Clavi (vulgo Secale Cornutum dicti) in Arte Obstetricia.*

KERKNIEUWS.

Ten gevolge van het bedanken van den Wel-Eerw. Heer E. A. Zubli voor het beroep als Predikant bij de Waalsche gemeente te Haarlem, heeft het consistorie de nominatie aangevuld met den naam van den Heer C. Busken Huet, candidaat voor de H. Dienst, en bestaat de nominatie nu, alphabetisch gesteld, uit de Wel-Eerw. Heeren: Gerlach, Busken Huet en Roulet.

212de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

17de en laatste Trekking. No. 8694 een premie van ƒ5,000.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 20sten December 1850, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere approbatie van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, door Heeren Curatoren der Hoogeschool te *Leyden*, in een der vertrekken van het Academie-Gebouw, op het Rapenburg, worden **Aanbesteed:**

Het ONDERHOUDEN *van alle de* **GEBOUWEN enz.** *tot genoemde* **Hoogeschool** *behoorende, benevens het verrigten van eenige* HERSTELLINGEN *aan dezelve; en zulks voor den tijd van één jaar, ingaande met den 1sten Januarij 1851, en eindigende met den laatsten December deszelven jaars.*

Deze **Aanbesteding** zal geschieden bij *Inschrijving* en *Opbod.*

Het Bestek, op hetwelk de bovengenoemde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het Lokaal van het Ministerie voornoemd, te *'s Gravenhage*, ter lezing liggen: te *Leyden*, in het Logement de Gouden Molen, op de Mare; bij J. Koreman, aan de Hoogewoerdspoort; in het Logement de Burg, en in de Paauw, aan de Koornburg; te *Amsterdam*, in het Noordhollandsche Koffijhuis; te *Haarlem*, in de Vergulde Druif; te *Rotterdam*, in den Romein; te *Dordrecht*, in Bellevue, en te *Gorinchem*, in den Doelen.

Zullende de noodige onderrigting te bekomen zijn bij den Opzigter der Gebouwen van de Hoogeschool J. HOLTZ, wonende op de Haarlemmerstraat, te *Leyden*; en acht dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco geschieden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

OPENBARE VERHURING.

Op Vrijdag den 13den December 1850, des middags ten 12 ure, zal door Heeren Curatoren der Hoogeschool te *Leyden*, in een der Vertrekken van het Academie-Gebouw op het Rapenburg, worden **Verhuurd:**

Een stuk WEILAND, *vroeger gediend hebbende tot Landbouwkundigen Tuin, van ouds genaamd* de Maliebaan, *gelegen aan den Singel tusschen de Witte- en Koepoorten der Stad* Leyden, *strekkende langs de Trekvaart op* 's Hage *en* Delft; *onder de gemeente van* Soeterwoude.

De Verhuring zal geschieden bij Inschrijving en Afslag.

De Conditiën en Voorwaarden waarop de bovengemelde Verhuring zal plaats hebben, zullen ter lezing liggen bij den *Hortulanus* J. SCHUURMAN STEKHOVEN, alhier.

PUBLIEKE VERKOOPING,

op bekomen magtiging, ten huize van FREDERIK KOOT, *Kastelein*, omtrent de Doesbrug te *Leyderdorp*, op Maandag den 23sten December 1850, *bij Opveiling* en op Maandag den 30sten December daaraanvolgende *bij Afslag en Toewijzing*, beide de dagen des avonds ten zes ure, van:

No. 1. Een hecht, sterk HUIS EN ERF, met een Loots waarin de *Klompmakers-Affaire* een aantal jaren is uitgeoefend en nog wordt voortgezet, staande en gelegen te *Leyderdorp* omtrent de Doesbrug, geteekend met No. 101/272.

Het voorste gedeelte van dit Perceel is verhuurd tot 1o. Mei 1851 voor *f* 60.— in het jaar.

No. 2. Twee HUIZEN EN ERF, in vijf gedeelten bewoond, wordende, met een Schuur en daaraan behoorend en ter zijde liggend Stuk Tuinland, staande en gelegen te *Leyderdorp* omtrent de Doesbrug, groot 15 roeden 55 ellen.

Deze Huizen zijn in vijf gedeelten bij de week verhuurd voor *f* 2.90.

No. 3. Eene partij WARMOESLAND, in twee Percelen, gelegen te *Leyderdorp* omtrent de Doesbrug, groot 67 roeden 60 ellen.

Deze partij is in onderscheidene gedeelten verhuurd, met inbegrip van den grond nu bij de partij No. 2. behoorende, tot Kersmis 1850, voor *f* 90.— in het jaar.

No. 4. Eene partij TUIN OF BOOMGAARD, met een daarop staand Schuurtje en vier akkers Houtland, gelegen in het Buitenwater, aan het einde van het Donkere Laantje omtrent de Doesbrug te *Leyderdorp*, groot 59 roeden 60 ellen.

Verhuurd tot Kersmis 1850, voor *f* 50.— in het jaar.

Voorts zal op den voorschreven 23sten December 1850, ter plaatse voormeld te *Leyderdorp*, worden Geveild en dadelijk daarna Afgeslagen:

Onder Hoogmade.

No. 5. Een hecht, sterk HUIS, geteekend met No. 71/2, staande op den grond van den Eigenaar der Heerlijkheid *Hoogmade*, belend ten Oosten ARIE VAN DEN NIEUWENDIJK, ten westen en noorden WILLEM VAN LEEUWEN, en ten zuiden den Hoogmader Dijk.

Te aanvaarden 1o. Maart 1851.

Te zien op Donderdag van iedere week en op den dag der Veiling, des voormiddags van 10 tot des namiddags 1 uur. Zijnde inmiddels nadere informatien te bekomen ten kantore van den Notaris C. KLAVERWYDEN, te *Soeterwoude*, alwaar van de Veiling af, tot twee dagen vóór den Afslag vermogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van een *vijfde* van iedere verhooging.

Door toeval **te Huur**, kunnende dadelijk worden aanvaard, een **HUIS**, bevattende acht Kamers, Keuken, Kelder, Zolders, enz., met Tuintje, staande en gelegen op eenen der beste standen dezer stad. Te bevragen Wijk IV. No. 314, alhier.

Op Woensdag den 11den December 1850, zal aan het VERKOOPHUIS op de Hooigracht te *Leyden*, worden verkocht: Eene partij van ruim **200 Flesschen SIROOP VAN PUNCH**, 1ste Qualiteit, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

Alles op Dingsdag te voren te zien.

Zware ongesteldheid aan de beenen door de Pillen en Zalf van Holloway genezen.

Uittreksel uit eenen brief van den Heer JAN EASTMAN, Koopman te *Buenos-Ayros*, gedagteekend 3 Januarij 1850, aan Prof. HOLLOWAY. Mijn waarde Heer, uwe *Pillen* en *Zalf* zijn hier zeer voordeelig bekend, en er hebben hier menige aanmerkelijke genezingen door dezelven plaats gehad, waarvan echter eene bijzonderlijk gewag verdient: Eene Portugeesche Landbouwer die sedert meer dan vijf jaren zieke beenen had, en gedurende al dien tijd zijn huis niet had kunnen verlaten, ja zelfs niet het minste werk had kunnen verrigten, is thans door uwe *Pillen* en *Zalf* zoo volmaakt hersteld, dat hij in persoon het land kan beploegen, en al zijnen landhuishoudelijken arbeid kan verrigten.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.
Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 7 *December.* Van *f* 33 tot *f* 36.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 7 *December.*

Oude Tarwe *f* 7.30 tot *f* 8.30. Nieuwe Tarwe *f* 7.30 tot *f* 7.80. Oude Rogge *f* 5.80 tot *f* 6.20. Nieuwe Rogge *f* 5.80 tot *f* 6.20. Gerst *f* 4.20 tot *f* 4.40. Haver *f* 2.80 tot *f* 3.30. Paardeboonen *f* 4.70 tot *f* 4.90. Duiveboonen *f* 5.00 tot 5.50.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 6 December.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	$55\frac{5}{8}$	$55\frac{7}{8}$	$55\frac{5}{8}$
Dito Certificaten . . . . " 3 "	$65\frac{1}{2}$	$65\frac{3}{4}$	$65\frac{1}{2}$
Dito dito . . . . " 4 "	86	$86\frac{3}{8}$	86
Amortisatie Syndicaat . . . " 3½ "	$86\frac{3}{4}$	—	—
Handelmaatschappij . . . . " 4½ "	110	—	—
O. I. Leening . . . . . . " 4 "	85	—	—
Dito Holl. Spoorweg . . . "	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . " 4½ "	—	—	—
Haarlemmermeer . . . . . " 5 "	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 " 5 "	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{3}{4}$	$104\frac{1}{2}$
Dito dito 1828 en 1829 . . " 5 "	104	$104\frac{3}{8}$	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 " 5 "	94	—	—
Dito 1840 . . . . " 4 "	86	$86\frac{1}{4}$	86
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . " 4 "	$85\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito Nieuwe . . . " 4 "	—	—	—
Inschrijving in Assign. . . . " 6 "	—	—	—
Certificaten van dito . . . . " 6 "	—	—	—
POLEN, Obligatiën . . . . . . " 4 "	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250 *f*	—	—	—
Dito dito 1835 . . . . . " 500 "	$141\frac{1}{4}$	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £ à 5 pCt.	$12\frac{3}{8}$	$12\frac{7}{16}$	$12\frac{7}{16}$
Dito dito Onbep. Stukken . " 5 "	$12\frac{7}{8}$	$12\frac{5}{16}$	—
Dito Obligatiën . . . . . . " 3 "	$38\frac{3}{4}$	39	$38\frac{3}{4}$
Dito Binnenl. à 6 m. . . . " 3 "	$33\frac{5}{16}$	$33\frac{9}{16}$	$33\frac{5}{16}$
Coupons Ardoins	$8\frac{1}{16}$	$8\frac{3}{16}$	$8\frac{1}{16}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . " 5 "	—	—	—
Dito . . . . " 4 "	—	—	—
Dito Metall. . . . . " 5 "	$70\frac{1}{2}$	71	$70\frac{1}{2}$
Dito Nieuwe . . . . " 5 "	$75\frac{1}{2}$	$76\frac{3}{4}$	$75\frac{1}{2}$
Dito 1847 . . . . " 2½ "	37	$37\frac{1}{4}$	37
BELGIE, Banc. . . . . " 2½ "	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . . . " 2½ "	$46\frac{9}{16}$	$46\frac{5}{8}$	$46\frac{9}{16}$
BRAZILIE, 1824 100 £ . . . . 5 "	—	—	—
PORTUGAL, te Londen . . . . " 5 "	$34\frac{7}{16}$	$34\frac{1}{2}$	$34\frac{7}{16}$
Dito dito . . . . " 4 "	$34\frac{1}{8}$	$34\frac{5}{8}$	$34\frac{3}{16}$
VENEZUELA, ... " 3 "	$31\frac{7}{8}$	32	—
MEXICO, ... " 5 "	$30\frac{1}{4}$	$30\frac{1}{2}$	$30\frac{3}{8}$
AMERIKA, Bankactiën	—	—	—

Koers van het Geld; Beleening 3 pCt. Prolongatie 3 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van L. G. LA LAU.